

112

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 27 kwietnia 1970 r.

w sprawie zasad finansowania prac badawczych i wdrożeniowych.

Na podstawie art. 7 ust. 1 i art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o prawie budżetowym (Dz. U. z 1958 r. Nr 45, poz. 221 i z 1963 r. Nr 28, poz. 164) oraz art. 9 i 25 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Rozporządzenie określa zasady finansowania:

- 1) prac naukowo-badawczych,
- 2) prac rozwojowych,
- 3) prac związanych z zastosowaniem wyników prac badawczych w praktyce, zwanych dalej pracami wdrożeniowymi.

2. Prace rozwojowe są to prace prowadzone w celu sprawdzenia prawidłowości rezultatów prac naukowo-badawczych, poprzedzające ostateczne decyzje o zastosowaniu wyników tych prac w praktyce. Do prac rozwojowych zalicza się w szczególności prace:

- 1) konstrukcyjne, technologiczno-projektowe i doświadczalne, w tym budowę i próbną eksploatację instalacji i urządzeń doświadczalnych, mających na celu sprawdzenie opracowanych założeń konstrukcyjnych, technologicznych lub aparaturowych,
- 2) dotyczące organizacji i ekonomiki przedsiębiorstw, branż lub gałęzi gospodarki narodowej,
- 3) towarzyszące pracom wymienionym w pkt 1 i 2 prace dotyczące normalizacji, w tym w zakresie unifikacji i typizacji wyrobów, urządzeń oraz procesów technologicznych.

3. Do prac wdrożeniowych zalicza się prace związane z uruchomieniem w skali przemysłowej po raz pierwszy w kraju produkcji nowych wyrobów lub zastosowaniem nowych metod wytwarzania (nowej technologii, organizacji produkcji, mechanizacji i automatyzacji) odpowiadających kryteriom nowoczesności. Do prac tych zalicza się w szczególności prace prowadzone przed rozpoczęciem produkcji przemysłowej nowych wyrobów lub przed zastosowaniem w tej produkcji nowych metod wytwarzania, a związane:

- 1) ze sporządzeniem pełnej dokumentacji technicznej,
- 2) z opracowaniem projektów norm i dokumentacji w zakresie typizacji,
- 3) z wykonaniem narzędzi oraz innych urządzeń i próbnych instalacji (instalacji pilotowych) niezbędnych do sprawdzenia słuszności przyszłych rozwiązań w zakresie nowych metod wytwarzania,
- 4) z wykonaniem próbnej serii nowego wyrobu i przeprowadzeniem prób oraz wprowadzeniem poprawek po próbach.

§ 2. 1. Prace badawcze są wykonywane przez: instytuty naukowo-badawcze, placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk, szkoły wyższe, centralne laboratoria, zakłady badań i doświadczeń, biura konstrukcyjne, ośrodki badawczo-rozwojowe oraz inne jednostki, którym powierza się wykonanie prac badawczych — zwane dalej jednostkami badawczymi.

2. Prace wdrożeniowe wykonywane są przez przedsiębiorstwa oraz inne zakłady produkcyjne i doświadczalne.

§ 3. 1. Prace badawcze są finansowane z budżetu, z funduszu prac badawczych, z funduszu postępu techniczno-ekonomicznego oraz ze środków obrotowych przedsiębiorstw.

2. Prace wdrożeniowe są finansowane z funduszu nowych uruchomień, ze środków obrotowych przedsiębiorstw oraz innych środków określonych odrębnymi przepisami.

3. Wynikające z prac badawczych i wdrożeniowych inwestycje są finansowane ze środków inwestycyjnych na podstawie odrębnych przepisów.

§ 4. 1. Środki na prace badawcze przeznacza się przede wszystkim na przedmiotowe finansowanie prac przewidzianych w wieloletnich i rocznych planach rozwoju nauki

i techniki, a w szczególności prac zaliczanych do problemów węzłowych i resortowych, obejmujących pełne cykle rozwojowe.

2. Podstawą wykorzystywania środków finansowych na prace, o których mowa w ust. 1, są plany koordynacyjne sporządzane i zatwierdzone według zasad określonych przez Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki.

3. Dysponentem środków przeznaczonych na realizację prac wchodzących w skład określonego problemu jest jednostka odpowiedzialna za rozwiązanie problemu.

4. Po zatwierdzeniu planów koordynacyjnych jednostki odpowiedzialne zlecają jednostkom koordynującym wykonanie całości prac wchodzących w skład problemu. Jednostka odpowiedzialna przekazuje jednostce koordynującej środki do rozliczenia na wykonanie całości prac sukcesywnie na podstawie harmonogramu postępu prac, zachowując do swojej dyspozycji rezerwę wynoszącą 5 do 10% ogółu środków przewidzianych na prace nad danym problemem.

5. Jednostka koordynująca finansuje poszczególne prace (tematy, podtematy) lub ich etapy wchodzące w skład problemu, a wykonywane przez inne jednostki badawcze na podstawie umów zawieranych z tymi jednostkami.

6. Po zakończeniu prac wchodzących w skład problemu jednostka koordynująca jest obowiązana rozliczyć się z jednostką odpowiedzialną za rozwiązanie problemu ze środków przekazanych jej i wydatkowanych na prace dotyczące tego problemu. Rozliczenie prac objętych problemem węzłowym jednostka odpowiedzialna obowiązana jest przedstawić Komitetowi Nauki i Techniki.

§ 5. 1. Do kosztów wykonania prac badawczych i wdrożeniowych zalicza się również koszty nabycia lub zaprojektowania i budowy oraz montażu specjalnej aparatury oraz innych urządzeń związanych bezpośrednio z wykonywaniem określonej pracy, bez względu na charakter tych przedmiotów i bez względu na źródło finansowania prac.

2. Koszty nabycia lub wytworzenia przedmiotów określonych w ust. 1, do czasu ich przekazania na cele eksploatacyjne, nie stanowią nakładów inwestycyjnych nawet w wypadku, gdy odpowiadają kryteriom ustalonym dla środków trwałych.

3. Koszty nabycia aparatury i urządzeń o charakterze środków trwałych, potrzebnych do realizacji prac badawczych i wdrożeniowych, a przeznaczonych na stałe wyposażenie jednostek wykonujących te prace, pokrywa się ze środków inwestycyjnych.

§ 6. 1. Materialne składniki majątkowe nabyte w celu wykonania określonych prac badawczych i wdrożeniowych lub wytworzone w toku wykonania tych prac, pozostające po ich zakończeniu, podlegają wycenie i sprzedaży lub przekazaniu na cele inwestycyjne albo eksploatacyjne na zasadach określonych odrębnymi przepisami, które obowiązują również przy zagospodarowaniu składników majątkowych na własne potrzeby jednostek wykonujących prace badawcze i wdrożeniowe.

2. Do materialnych składników majątkowych, o których mowa w ust. 1, zalicza się w szczególności:

- 1) specjalną aparaturę oraz inne przyrządy i urządzenia technologiczne potrzebne wyłącznie i bezpośrednio do wykonania określonych prac badawczych i wdrożeniowych,
- 2) prototypy, w tym obiekty prototypowe w budownictwie, wzory, modele oraz inne przedmioty i materiały nabyte lub powstałe w związku z pracami badawczymi i wdrożeniowymi,
- 3) instalacje próbne (pilotowe) niezbędne do sprawdzenia słuszności rozwiązań przyjętych przy pracach wdrożeniowych.

3. Dochody ze sprzedaży składników majątkowych w wysokości określonej odrębnymi przepisami zwiększają te fundusze, z których sfinansowano pracę; jeżeli pracę sfinansowano bezpośrednio ze środków budżetowych, dochody te przekazuje się na dochody budżetowe.

§ 7. 1. Dysponenti środków na prace badawcze i wdrożeniowe mogą angażować te środki na następne lata w granicach środków przewidzianych w planach wieloletnich z zachowaniem obowiązujących rezerw.

2. Dysponenti środków na prace badawcze i wdrożeniowe są obowiązani prowadzić bieżąco ewidencję zaangażowania tych środków z podziałem na poszczególne lata. Środki na nowe prace mogą być angażowane pod warunkiem zapewnienia środków niezbędnych na sfinansowanie prac uprzednio rozpoczętych.

§ 8. 1. Ustala się następujące zasady planowania i rozdzielania funduszu płac na prace badawcze:

- 1) na podstawie planów koordynacyjnych problemów węzłowych i resortowych ustalany będzie dla każdego z tych problemów limit funduszu płac, z podziałem na poszczególne lata, którym z upoważnienia jednostki odpowiedzialnej rozporządza jednostka koordynująca, rozdziałając go między jednostki współpracujące, na podstawie zawieranych z nimi umów o poszczególne prace wchodzące w skład problemu,
- 2) pozostały fundusz płac na prace badawcze rozdzielany jest podmiotowo między poszczególne jednostki badawcze przez jednostki nadrzędne w granicach ogólnego limitu funduszu płac na ten cel, ustalonego dla jednostki nadrzędnej.

2. Szczegółowe zasady planowania i rozdzielania funduszu płac na prace badawcze określi Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac i Ministrem Finansów.

Rozdział 2.

Środki budżetowe.

§ 9. 1. Środki budżetowe przeznaczają się na:

- 1) dotacje na fundusz prac badawczych,
- 2) wydatki jednostek badawczych, które są jednostkami budżetowymi, z wyjątkiem wydatków na działalność tych jednostek, prowadzoną w formie gospodarstw pomocniczych lub finansowaną ze środków specjalnych,
- 3) dotacje dla jednostek badawczych, działających na zasadach rozrachunku gospodarczego lub w formie zakładu budżetowego, przewidziane w przepisach o gospodarce finansowej, a w szczególności dotacje na wyposażenie tych jednostek w środki obrotowe oraz dotacje na pokrycie kosztów działalności zakładów budżetowych nie przewidzianej umowami lub zleceniami jednostki nadrzędnej, zwanych dalej zleceniami,
- 4) nagrody za prace związane z rozwojem nauki i techniki lub z postępem organizacyjno-ekonomicznym, przyznawane przez Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki lub przez właściwego ministra,
- 5) wynagrodzenia tymczasowe za projekty wynalazcze, o których mowa w § 22, wypłacane w resortach, w których nie tworzy się funduszu postępu techniczno-ekonomicznego, oraz w resorcie obrony narodowej.

2. Dysponentami środków budżetowych, o których mowa:

- 1) w ust. 1 pkt 3 — są jednostki nadrzędne nad jednostkami badawczymi,

- 2) w ust. 1 pkt 4 — są Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki i ministrowie, dla których będą przewidziane w budżecie środki na ten cel,
- 3) w ust. 1 pkt 5 — są ministrowie, dla których będą przewidziane w budżecie środki na ten cel.

§ 10. 1. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki dysponuje rezerwą przewidzianą w budżecie centralnym na prace badawcze, a przeznaczoną przede wszystkim na wydatki związane z rozszerzeniem zakresu rzeczowego oraz przyspieszeniem wykonania prac planowych lub podejmowaniem prac nie przewidzianych w planie rocznym.

2. Zasady wykorzystywania rezerwy określa regulamin ustalony przez Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki w uzgodnieniu z Ministrem Finansów.

§ 11. Wysokość środków budżetowych na nagrody oraz na rezerwę (§ 10) określa w projekcie budżetu centralnego Minister Finansów na wniosek Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki na podstawie planu pięcioletniego.

Rozdział 3.

Fundusz prac badawczych.

§ 12. 1. Tworzy się fundusz prac badawczych na finansowanie:

- 1) prac zaliczonych do problemów węzłowych,
- 2) prac badawczych nie zaliczonych do problemów węzłowych, zleczanych do wykonania jednostkom badawczym i przedsiębiorstwom przez jednostki działające w resortach, w których nie tworzy się funduszu postępu techniczno-ekonomicznego, oraz w resorcie obrony narodowej.

2. Dochodami funduszu prac badawczych są:

- 1) dotacje z budżetu centralnego,
- 2) dochody określone w § 6 ust. 3.

3. Wysokość dotacji budżetowych na fundusz prac badawczych określa w projekcie budżetu centralnego Minister Finansów na wniosek Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki na podstawie planu pięcioletniego, ustalającego wielkość nakładów na prace badawcze, o których mowa w ust. 1. Dotacje te ustalane są z podziałem:

- 1) na środki przeznaczone na finansowanie problemów węzłowych,
- 2) między poszczególne resorty w zakresie prac, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Dotacje przeznaczone na finansowanie prac zaliczonych do problemów węzłowych, dla których zatwierdzone zostały plany koordynacyjne, ustalane są w projekcie budżetu centralnego z podziałem między poszczególne jednostki odpowiedzialne. Dotacje na finansowanie prac zaliczonych do problemów węzłowych, dla których plany koordynacyjne nie zostały jeszcze zatwierdzone, pozostają do dyspozycji Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki, który przydziela je jednostkom odpowiedzialnym po zatwierdzeniu planów koordynacyjnych.

5. Dysponentami funduszu są:

- 1) Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki — w zakresie środków przeznaczonych na finansowanie problemów węzłowych, dla których jednostką odpowiedzialną jest Komitet,
- 2) Sekretarz Polskiej Akademii Nauk — w zakresie środków przewidzianych na finansowanie problemów węzłowych, za które odpowiedzialna jest Polska Akademia Nauk,
- 3) ministrowie — w zakresie środków przewidzianych na finansowanie problemów węzłowych, za które odpowie-

działne jest ministerstwo, oraz środków przeznaczonych na finansowanie prac, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

6. Dysponenti funduszu mogą upoważnić jednostki im podległe lub inne jednostki organizacyjne do pełnienia w ich imieniu funkcji dysponenta funduszu.

7. Środki funduszu przeznaczone na finansowanie prac zaliczonych do problemów węzłowych nie mogą być wydatkowane na inne cele. Środki te wydatkuje się na podstawie zatwierdzonych planów koordynacyjnych problemów węzłowych i do wysokości przewidzianej w tych planach na finansowanie poszczególnych problemów.

8. W zakresie wydatkowania środków funduszu stosuje się odpowiednio przepisy § 21, a w odniesieniu do wydatków na prace, o których mowa w ust. 1 pkt 2 — przepisy § 20.

9. Środki funduszu gromadzi się na odrębnym rachunku bankowym.

10. Jeżeli w związku z zaniechaniem określonych prac badawczych zaliczonych do problemów węzłowych lub w związku z mniejszym kosztem wykonania tych prac przeznaczone na te prace środki nie zostały wykorzystane, podlegają one przekazaniu na dochody budżetowe.

11. Pozostałość środków funduszu przechodzi na rok następny.

12. Podstawą gospodarowania funduszem prac badawczych jest w poszczególnych resortach zbiorczy plan funduszu zatwierdzony przez Ministra Finansów.

Rozdział 4.

Fundusz postępu techniczno-ekonomicznego.

§ 13. 1. Fundusz postępu techniczno-ekonomicznego przeznaczony jest na finansowanie prac badawczych warunkujących postęp techniczny i organizacyjno-ekonomiczny.

2. Fundusz postępu techniczno-ekonomicznego tworzy się w zjednoczeniach i kombinatach przemysłowych, budownictwa, transportu i łączności, geologicznych, lasów państwowych, produkcji leśnej i gospodarki komunalnej w resortach:

- 1) budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych,
- 2) drobnej wytwórczości w zakresie jednostek państwowych,
- 3) geologii,
- 4) gospodarki komunalnej,
- 5) górnictwa i energetyki,
- 6) handlu wewnętrznego,
- 7) komunikacji,
- 8) kultury i sztuki,
- 9) leśnictwa i przemysłu drzewnego,
- 10) łączności,
- 11) obrony narodowej,
- 12) przemysłu chemicznego,
- 13) przemysłu ciężkiego,
- 14) przemysłu lekkiego,
- 15) przemysłu maszynowego,
- 16) przemysłu spożywczego i skupu,
- 17) żeglugi.

3. Część środków funduszu, w wysokości określonej przez właściwego ministra z uwzględnieniem przepisów § 18 ust. 4, może być przekazywana na fundusz ministerstwa.

4. Dyrektor zjednoczenia może przyznać określonemu przedsiębiorstwu prawo tworzenia funduszu, biorąc pod uwagę zadania przedsiębiorstwa jako jednostki odpowiedzialnej za realizację prac badawczych określonych w planach rozwoju nauki i techniki oraz zakres i warunki wykonywania tych prac przez przedsiębiorstwo.

§ 14. Dysponentami funduszu postępu techniczno-ekonomicznego są ministrowie, dyrektorzy zjednoczeń oraz dyrektorzy kombinatów i określonych przedsiębiorstw (§ 13 ust. 4).

§ 15. 1. Fundusz postępu techniczno-ekonomicznego tworzy się z narzutów obciążających koszty przedsiębiorstw.

2. Na fundusz przeznaczają się również dochody określone w § 6 ust. 3.

3. Banki mogą udzielać dysponentom funduszu kredytu na poczet przyszłych wpływów z tytułu narzutów. Zasady udzielania kredytu bankowego określają instrukcje Narodowego Banku Polskiego.

§ 16. Narzuty obciążające koszty przedsiębiorstw ustala się w planie pięcioletnim z podziałem między resorty oraz na poszczególne lata w kwotach orientacyjnych na wniosek Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki, uzgodniony z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Ministrem Finansów i zainteresowanymi ministrami.

§ 17. 1. W granicach kwot ustalonych w trybie określonym w § 16 właściwi ministrowie ustalają na okres pięcioletni, z podziałem na poszczególne lata, procentowe normy narzutów obciążających koszty przedsiębiorstw dla poszczególnych zjednoczeń, grup zjednoczeń lub kombinatów podległych bezpośrednio ministrowi. Dla zjednoczeń budownictwa ministrowie uzgadniają normy narzutów z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych. O ustalonych normach ministrowie zawiadamiają Ministra Finansów oraz Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki.

2. Procentowe normy narzutów dla poszczególnych zjednoczeń (grup zjednoczeń) określa się w stosunku do planowanej wartości:

- 1) sprzedaży produkcji towarowej przedsiębiorstw przemysłowych obliczonej według cen zbytu,
- 2) sprzedaży wykonywanej siłami własnymi produkcji podstawowej, pomocniczej i usług przedsiębiorstw budowlano-montażowych,
- 3) usług podstawowych przedsiębiorstw transportu i łączności,
- 4) sprzedaży produkcji geologicznej w przedsiębiorstwach geologicznych,
- 5) produkcji w przedsiębiorstwach lasów państwowych i sprzedaży produkcji towarowej przedsiębiorstw produkcji leśnej,
- 6) usług przedsiębiorstw gospodarki komunalnej.

3. Procentowe normy narzutów stanowią dla przedsiębiorstw wymienionych w ust. 2, a zgrupowanych w zjednoczeniu, obowiązującą stawkę narzutów na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego; stawkę tę stosuje się do wartości faktycznej sprzedaży z uwzględnieniem przepisów ust. 4. W uzasadnionych wypadkach dyrektor zjednoczenia lub kombinatu może jednak zróżnicować stawki narzutów dla poszczególnych przedsiębiorstw (zakładów kombinatu) w ramach ogólnej stawki ustalonej dla zjednoczenia lub kombinatu.

4. Przedsiębiorstwa dokonują wpłat z tytułu narzutów w ratach kwartalnych w ciągu 25 dni po rozpoczęciu kwartału. Raty obejmują zaliczki obliczone od wartości, o której mowa w ust. 2, planowanej na dany kwartał. Równocześnie z wpłatą zaliczki przedsiębiorstwa rozliczają należne wpłaty na koniec poprzedniego kwartału, licząc narastająco od początku roku. Jeżeli faktyczna wartość sprzedaży na koniec poprzedniego kwartału przekracza wartość planowaną na ten okres, przedsiębiorstwa dokonują uzupełniającej wpłaty w wysokości różnicy między należną wpłatą, obliczoną w stosunku do faktycznej wartości sprzedaży, a sumą wpłat dokonanych za okres ubiegły. Jeżeli faktyczna wartość sprzedaży na koniec poprzedniego kwartału była niższa od planowanej,

nałężne wpłaty za ten okres przyjmuje się w wysokości planowanej.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do zakładów wchodzących w skład kombinatów.

6. Od nie przekazanych w terminie wpłat (ust. 4) przedsiębiorstwa obowiązane są opłacać odsetki za zwłokę w wysokości obowiązującej w zakresie nie przekazanych w terminie zobowiązań podatkowych. Odsetki te wpływają na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego jednostki nadrzędnej.

7. Jednostki nadrzędne nad przedsiębiorstwami kontrolują prawidłowość i terminowość dokonywania przez przedsiębiorstwa wpłat na fundusz i są uprawnione do ściągania zaległości w drodze wydania bankowi prowadzącemu rachunek rozliczeniowy przedsiębiorstwa dyspozycji przelewowej.

8. Właściwy minister może dokonać zmian w wysokości procentowych norm narzutów ustalonych na okres pięcioletni, jeżeli jest to uzasadnione urzędową zmianą cen oraz istotną zmianą programu produkcji.

9. Zmiana wysokości norm narzutów w razie zmiany programu produkcji nie może spowodować zwiększenia ustalonych w planie pięcioletnim kwot narzutów na fundusz dla resortu z uwzględnieniem zmian spowodowanych przekroczeniem planowanej wartości sprzedaży. O dokonanych zmianach właściwy minister zawiadamia Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki oraz Ministra Finansów.

§ 18. 1. Kombinaty i przedsiębiorstwa, w których tworzy się fundusz postępu techniczno-ekonomicznego, przekazują część wpływów z tytułu narzutów, określoną przez jednostkę nadrzędną, na rachunek funduszu tej jednostki.

2. Zjednoczenia i kombinaty podległe bezpośrednio ministrowi przelewają określoną przez ministerstwo część narzutów na rachunek funduszu ministerstwa.

3. Przy określaniu części wpłat z tytułu narzutów należnych poszczególnym dysponentom należy zapewnić co najmniej środki niezbędne do pokrycia kosztów prac badawczych, wyznaczonych im w planach rozwoju nauki i techniki jako jednostkom odpowiedzialnym za wykonanie tych prac, w pierwszej kolejności prac wyznaczonych przez jednostkę nadrzędną. W części przypadającej dla zjednoczenia należy ponadto uwzględnić potrzeby w zakresie finansowania działalności ogólnotechnicznej i prac własnych podległych jednostek badawczych oraz co najmniej 10% rezerwę na pokrycie dodatkowych kosztów realizowanych prac wynikających z rozszerzonego zakresu tych prac lub przyspieszenia ich realizacji oraz z przekroczenia planowanych kosztów prac, uznanego za uzasadnione przez dysponenta funduszu.

4. W części wpłat z tytułu narzutów przypadających na fundusz ministerstwa, niezależnie od zapewnienia środków na pokrycie kosztów prac badawczych, za których wykonanie ministerstwo jest jednostką odpowiedzialną, oraz na finansowanie działalności ogólnotechnicznej i prac własnych jednostek badawczych podporządkowanych bezpośrednio ministrowi, należy przewidzieć kwoty przeznaczone na pokrycie kosztów prac badawczych nie przewidzianych w planie rocznym i na zasilenie funduszu będącego w dyspozycji zjednoczeń lub kombinatów podległych bezpośrednio ministrowi; wielkość tych kwot w poszczególnych latach nie może być niższa niż 10% kwoty narzutów ustalonych na dany rok w planie pięcioletnim dla resortu (§ 16).

5. Jednostki nadrzędne są uprawnione do dokonywania przesunięć środków funduszu między poszczególnymi jego dysponentami, jeżeli dysponent przekazujący środki jest zainteresowany w wynikach prac prowadzonych przez dysponenta przejmującego środki. Przesunięcia środków funduszu nie mogą uszczuplać środków niezbędnych na sfinansowanie prac kontynuowanych, chyba że podjęto decyzję o ich przerwaniu.

6. Właściwi ministrowie określają zasady i terminy dokonywania przelewów odpowiedniej części wpłat przedsiębiorstw z tytułu narzutów na rzecz jednostki nadrzędnej oraz przesunięć środków funduszu pomiędzy jego dysponentami.

§ 19. Pozostałość na koniec roku środków funduszu postępu techniczno-ekonomicznego przechodzi na rok następny.

§ 20. 1. Środki funduszu postępu techniczno-ekonomicznego przeznaczają się na niżej wymienione cele w następującej kolejności:

- 1) finansowanie prac badawczych o charakterze pełnych cykli rozwojowych, a zaliczonych do problemów resortowych,
- 2) finansowanie prac dotyczących tematów o charakterze poznawczym, nie włączonych do pełnego cyklu rozwojowego,
- 3) finansowanie niektórych prac badawczych warunkujących postęp organizacyjno-ekonomiczny,
- 4) finansowanie części działalności jednostek badawczych podległych dysponentom funduszu, nie objętej umowami (zleceniami), oraz dotacje dla tych jednostek, przewidziane w przepisach określających zasady ich gospodarki finansowej,
- 5) finansowanie niektórych prac badawczych o charakterze pełnych cykli rozwojowych, a zaliczonych do problemów branżowych,
- 6) wynagrodzenia tymczasowe za projekty wynalazcze, o których mowa w § 22.

2. Przy ustalaniu, które prace badawcze zaliczone do problemów branżowych będą finansowane z funduszu, należy uwzględniać w pierwszym rzędzie prace o dużym znaczeniu gospodarczym i społecznym, o wysokich efektach ekonomicznych, długim cyklu realizacji, wysokich kosztach oraz dużym stopniu ryzyka w zakresie osiągnięcia zamierzonych rezultatów tych prac.

3. Nie mogą być finansowane z funduszu prace wchodzące w zakres bieżącej działalności przedsiębiorstwa, polegające w szczególności na doskonaleniu organizacji i procesów technologicznych oraz modernizacji dotychczas produkowanych wyrobów, nie wymagających istotnych zmian konstrukcyjnych lub technologicznych. Prace te należy finansować ze środków obrotowych.

4. W wyjątkowych wypadkach zjednoczenie może wyrazić zgodę na pokrycie z funduszu przedsiębiorstwa lub z funduszu zjednoczenia, w granicach rezerwy, o której mowa w § 18 ust. 3, całości lub części kosztów prac badawczych sfinansowanych pierwotnie ze środków obrotowych przedsiębiorstw, jeśli prace te z przyczyn niezależnych od przedsiębiorstwa zakończyły się niepowodzeniem.

§ 21. 1. Prace badawcze wykonywane na podstawie umów (zleceń) finansuje się ze środków funduszu postępu techniczno-ekonomicznego w formie zapłaty za wykonanie całości zamówionej pracy lub — jeżeli przewiduje to umowa (zlecenie) — wyodrębnionego jej etapu, na podstawie faktury wystawionej przez wykonawcę pracy.

2. Przedsiębiorstwa, które tworzą fundusz, finansują wykonywane we własnym zakresie prace badawcze wstępnie ze środków obrotowych i refundują te środki ze środków funduszu. Refundacji środków obrotowych dokonuje się w trybie określonym w ust. 1. Zakup aparatury i urządzeń wymienionych w § 5 może być finansowany bezpośrednio ze środków funduszu.

3. Rozliczenia za prace następują po cenach obowiązujących jednostki wykonujące te prace.

§ 22. Z funduszu postępu techniczno-ekonomicznego mogą być zgodnie z przepisami prawa wynalazczego wypłacone wynagrodzenia tymczasowe za projekty wynalazcze, które nie mogą być niezwłocznie stosowane.

§ 23. 1. Podstawą dysponowania funduszem postępu techniczno-ekonomicznego jest roczny plan funduszu z uwzględnieniem przepisów § 7.

2. Plan funduszu powinien zapewniać środki niezbędne do realizacji prac badawczych zaliczonych do problemów resortowych oraz do realizacji innych zadań, które mają być sfinansowane z funduszu, oraz rezerwę (§ 18 ust. 3 i 4). W rocznych planach uwzględnia się także przelewy części wpłat z tytułu narzutów na rzecz funduszu jednostki nadrzędnej i przesunięcia środków funduszu między jego dysponentami.

3. Plan funduszu zatwierdza kierownik jednostki będącej dysponentem funduszu na podstawie wskaźników i zadań otrzymanych od jednostki nadrzędnej.

4. Środki funduszu postępu techniczno-ekonomicznego gromadzi się na odrębnym rachunku bankowym.

Rozdział 5.

Fundusz nowych uruchomień.

§ 24. 1. Fundusz nowych uruchomień przeznaczony jest na finansowanie prac wdrożeniowych (§ 1 ust. 3). Fundusz ten tworzy się w zjednoczeniach i kombinatach przemysłu:

- 1) maszynowego, elektrotechnicznego i materiałów budowlanych we wszystkich resortach,
- 2) chemicznego resortu przemysłu chemicznego.

2. Ponadto fundusz nowych uruchomień tworzy się w przemyśle chemicznym i metalowym państwowego przemysłu terenowego.

3. Właściwi ministrowie określają szczegółowo, jakie prace mogą być finansowane ze środków funduszu; pozostałe prace wdrożeniowe są finansowane ze środków obrotowych.

4. Upoważnia się Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki do wyrażenia w porozumieniu z Ministrem Finansów na wniosek właściwych ministrów zgody na utworzenie funduszu nowych uruchomień w gałęziach i branżach przemysłowych nie wymienionych w ust. 1.

5. Jeżeli nie ma uprawnień do tworzenia funduszu nowych uruchomień, prace wdrożeniowe są finansowane w całości ze środków obrotowych przedsiębiorstw. Koszty tych prac mogą być rozliczane w czasie według zasad określonych odrębnymi przepisami.

6. Ze środków funduszu nowych uruchomień nie finansuje się kosztów związanych z przygotowaniem przyszłej eksploatacji nowo budowanych przedsiębiorstw, zakładów i wydziałów przedsiębiorstwa. Koszty te są finansowane ze środków inwestycyjnych.

§ 25. 1. Dysponentami funduszu nowych uruchomień są dyrektorzy zjednoczeń i kombinatów oraz — z upoważnienia dyrektora zjednoczenia — dyrektorzy określonych przedsiębiorstw prowadzących prace wdrożeniowe w większych rozmiarach i przez dłuższy okres czasu.

2. Właściwi ministrowie ustalają wykaz podległych im zjednoczeń i kombinatów przemysłowych, tworzących fundusz nowych uruchomień.

§ 26. 1. Fundusz nowych uruchomień tworzy się z narzutów obciążających koszty przedsiębiorstw, a w kombinatach — z narzutów obciążających koszty zakładów.

2. Na fundusz, oprócz wpłat z tytułu narzutów dokonywanych przez przedsiębiorstwa (zakłady), przeznaczają się dochody określone w § 6 ust. 3 oraz inne wpływy określone odrębnymi przepisami.

§ 27. Narzuty obciążające koszty przedsiębiorstw ustala się w planie pięcioletnim z podziałem między resorty i na poszczególne lata w kwotach orientacyjnych na wniosek Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki uzgodniony

z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Ministrem Finansów i zainteresowanymi ministrami.

§ 28. 1. W granicach kwot ustalonych w trybie określonym w § 27 właściwi ministrowie ustalają dla poszczególnych zjednoczeń, grup zjednoczeń lub kombinatów podległych bezpośrednio ministrowi procentowe normy narzutów obciążających koszty przedsiębiorstw na okres pięcioletni z podziałem na poszczególne lata. O ustalonych normach ministrowie zawiadamiają Ministra Finansów oraz Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki.

2. Procentowe normy narzutów określa się w stosunku do planowanej wartości sprzedaży produkcji towarowej obliczonej według cen zbytu.

3. Procentowe normy narzutów stanowią dla wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych zgrupowanych w zjednoczeniu (zakładów kombinatu), a zaliczonych do branż określonych w § 24, obowiązującą stawkę narzutów na fundusz nowych uruchomień w stosunku do wartości faktycznej sprzedaży oraz obowiązującą normę wpłat na ten fundusz w poszczególnych latach, na które norma została ustalona.

§ 29. 1. Środki funduszu nowych uruchomień przeznaczają się w pierwszej kolejności na finansowanie kosztów prac związanych z uruchomieniem produkcji seryjnej bądź masowej nowych wyrobów lub nowej technologii, objętych planami rozwoju nauki i techniki, a stanowiących realizację zadań zaliczonych w narodowych planach gospodarczych do problemów węzłowych i resortowych oraz niektórych zadań zaliczonych do problemów branżowych posiadających zasadnicze znaczenie dla rozwoju branży.

2. Do kosztów prac, o których mowa w ust. 1, nie wlicza się kosztów nabycia patentów lub własności wzorów użytkowych albo licencji na ich stosowanie.

3. Za zgodą dyrektora właściwego zjednoczenia z funduszu nowych uruchomień mogą być finansowane prace nie objęte planami, o których mowa w ust. 1, oraz prace związane z przygotowaniem produkcji jednostkowej, jeżeli produkcja ta ma mieć charakter produkcji powtarzalnej.

§ 30. 1. Podstawą podejmowania przez przedsiębiorstwa prac wdrożeniowych, podlegających finansowaniu z funduszu nowych uruchomień, jest sporządzony przez zjednoczenie, w układzie według przedsiębiorstw, wykaz planowanych zadań finansowanych z funduszu, zawierający przewidywane koszty każdego zadania podlegającego rozliczeniu i finansowaniu w ciągu roku.

2. Prace wdrożeniowe, które mają być sfinansowane z funduszu, przedsiębiorstwa finansują wstępnie ze środków obrotowych. Refundacji środków obrotowych dokonuje się ze środków funduszu w wysokości faktycznie poniesionych kosztów bez doliczenia zysku bądź po zakończeniu całości prac lub wyodrębnionego ich etapu, bądź okresowo. Jeżeli koszty te przekraczają koszty planowane, środki obrotowe refunduje się w wysokości kosztów planowanych. Dyrektor zjednoczenia może jednak wyrazić zgodę na sfinansowanie z funduszu przekroczenia planowanych kosztów.

3. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzące prace wdrożeniowe jest dysponentem funduszu, może ono dokonywać zakupu aparatury i urządzeń wymienionych w § 5 bezpośrednio ze środków funduszu.

4. W zakresie kosztów nowych uruchomień dotyczących wykonania serii próbnej refunduje się z funduszu różnicę między rzeczywistymi kosztami wykonania serii próbnej a wartością sprzedażną uzyskanych z niej wyrobów, zmniejszoną o podatek obrotowy, w razie zaś braku obowiązujących cen nowych wyrobów — między rzeczywistymi kosztami wykonania serii próbnej a kosztem tych wyrobów, planowanym w warunkach normalnej produkcji seryjnej.

5. Refundacja środków obrotowych ze środków funduszu nowych uruchomień następuje również w wypadkach, gdy prace wdrożeniowe nie dały dodatniego wyniku.

§ 31. 1. Po uzyskaniu w wyniku prac wdrożeniowych sfinansowanych z funduszu nowych uruchomień pozytywnych rezultatów i po podjęciu produkcji przemysłowej nowych wyrobów lub po zastosowaniu nowych metod wytwarzania w skali przemysłowej przedsiębiorstwa wliczają do kosztów tej produkcji odpowiednio skalkulowane koszty nowych uruchomień według zasad obowiązujących dla rozliczeń międzyokresowych. Równowartość tych obciążeń przeznaczają się na spłatę kwot otrzymanych z funduszu nowych uruchomień.

2. Wliczaniu w ciężar kosztów nowej produkcji (ust. 1) podlegają koszty nowych uruchomień:

- 1) związane z wykonaniem serii próbnej — w wysokości określonej w § 30 ust. 4.
- 2) związane z innymi elementami kosztów — w wysokości poniesionych kosztów, po potrąceniu wartości materialnych składników majątkowych (§ 6), nabytych dla wykonania prac wdrożeniowych lub wytwarzanych w toku wykonania tych prac, a pozostałych po ich zakończeniu.

3. Przedsiębiorstwa dokonują wpłat na fundusz nowych uruchomień, należnych na podstawie ustalonych norm procentowych:

- 1) w wysokości rozliczonych w danym okresie kosztów uruchomień w ciężar kosztów nowej produkcji tytułem zwrotu środków otrzymanych z funduszu nowych uruchomień,
- 2) w pozostałej wysokości (tj. w wysokości różnicy między należną wpłatą a kwotą zwrotu, o którym mowa w pkt 1) tytułem narzutów na fundusz nowych uruchomień obciążających koszty całej produkcji podstawowej.

4. Refundacji środków otrzymanych z funduszu nowych uruchomień (ust. 3 pkt 1) dokonuje się w pełnej wysokości kosztów nowych uruchomień rozliczanych w danym okresie także wówczas, gdy wysokość kwoty podlegającej refundacji przekracza wpłaty na fundusz nowych uruchomień należne na podstawie norm procentowych.

§ 32. Plan funduszu poszczególnych dysponentów powinien zapewniać środki niezbędne do realizacji prac podlegających sfinansowaniu z tego funduszu (§ 24 ust. 3). W planach funduszu przedsiębiorstw uwzględnia się także przelew części wpływów z tytułu narzutów na rzecz jednostki nadrzędnej.

§ 33. Przepisy § 15 ust. 3, § 17 ust. 4—7, § 18 ust. 1, § 19 oraz § 23 ust. 1, 3 i 4 stosuje się odpowiednio do funduszu nowych uruchomień.

Rozdział 6.

Nagrody

§ 34. Wprowadza się nagrody za realizację prac badawczych i wdrożeniowych.

§ 35. 1. Nagradzaniu podlegają wymagające szczególne wysiłku twórczego prace wybrane z ogółu prac badawczych i wdrożeniowych, zaliczonych do problemów węzłowych i resortowych lub wchodzących w skład tych problemów, bez względu na źródło finansowania tych prac oraz bez względu na wypłaty nagród i premii za realizację tych prac dokonane z innych źródeł. Mogą być również nagradzane prace badawcze zaliczone do problemów branżowych oraz prace podstawowe i poznawcze, jeżeli jednostka odpowiedzialna za ich realizację wykazuje, że prace te nie były nagradzane z innych źródeł lub nie stanowiły zadania podlegającego premiom. Regulamin, o którym mowa w § 39 ust. 1,

ustali wypadki, w których prace wchodzące w skład problemów branżowych będą mogły podlegać nagradzaniu bez względu na wypłaty nagród i premii za realizację tych prac z innych źródeł.

2. Przy wyborze prac podlegających nagradzaniu należy brać pod uwagę przede wszystkim przydatność gospodarczą i efektywność ekonomiczną rozwiązań technicznych i organizacyjno-ekonomicznych, stanowiących wynik danej pracy. Wraz z wyborem prac podlegających nagradzaniu określa się dla tych prac:

- 1) orientacyjną wysokość nagród,
- 2) warunki, od których uzależnia się wypłatę nagród.

3. Prace podlegające nagradzaniu oraz wysokość nagród i warunki wypłaty podaje się do wiadomości jednostek i zespołów realizujących prace przed ich podjęciem, a w wyjątkowych wypadkach po ich wykonaniu, jeżeli stanowią ważne osiągnięcia w zakresie postępu techniczno-ekonomicznego i zostały wykonane nie wcześniej niż w roku poprzednim.

§ 36. 1. Nagrody za prace będące realizacją problemów węzłowych, resortowych i branżowych wypłaca się po wykonaniu całej pracy badawczej zgodnie z ustalonymi warunkami oraz po zastosowaniu wyników tej pracy w praktyce. Nagrody za prace podstawowe i poznawcze wypłaca się po wykonaniu tych prac, pod warunkiem, że ich wyniki odpowiadają założeniom. Nagrody można wypłacać również za wykonanie określonych i stanowiących zamkniętą całość etapów prac, z tym że suma wypłat częściowych nie może przekraczać 3/4 ogólnej kwoty nagrody przewidzianej za wykonanie całej pracy.

2. Nagrody wypłaca się w wysokości ustalonej przy wyborze pracy do nagradzania. W razie przyspieszenia terminu wykonania pracy, uzyskania lepszych wyników oraz pokonania większych, niż przewidywano, trudności przy jej realizacji, można podwyższyć nagrody ponad pierwotnie ustaloną kwotę. W razie nieuzasadnionego przekroczenia terminu wykonania pracy, obniżenia jakości pracy i jej wyniku należy zmniejszyć pierwotnie ustaloną wysokość nagrody lub odmówić jej wypłaty.

3. W nagrodach uczestniczą osoby biorące czynny udział w realizacji prac badawczych i wdrożeniowych; wykaz osób i propozycje podziału nagrody między te osoby ustala kierownik jednostki odpowiedzialnej za realizację pracy na wniosek kierownika zespołu kierującego pracą. Propozycje te podlegają zatwierdzeniu przez dysponenta nagród. Dysponent nagród na wniosek kierownika jednostki odpowiedzialnej za realizację pracy może przyznać nagrody osobom nie biorącym czynnego udziału w pracy po stwierdzeniu, że osoby te przyczyniły się do przyspieszenia terminu realizacji pracy lub uzyskania lepszych wyników tej pracy; suma wypłaconych z tego tytułu nagród nie może przekraczać 5% górnej granicy wypłat nagród, a wysokość nagród wypłaconych tym osobom — przeciętnej nagrody przyznanej osobom biorącym czynny udział w realizacji pracy będącej przedmiotem nagradzania.

4. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki oraz ministrowie będący dysponentami nagród mogą przeznaczać część środków przeznaczonych na nagrody w granicach do 10% ustalonej górnej granicy wypłat na nagrody z tytułu konkursów o treści naukowej, technicznej i ekonomicznej i o zasięgu ogólnokrajowym lub resortowym.

§ 37. 1. Nagrody wypłaca się z budżetu centralnego.

2. Dysponentami nagród są Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki oraz ministrowie, którzy dokonują również wyboru prac podlegających nagradzaniu. Szczególne wypadki, w których ministrowie mogą upoważnić dyrektorów zjednoczeń do dysponowania nagrodami, określi regulamin, o którym mowa w § 39 ust. 1.

§ 38. Górną granicę wypłat nagród pozostających w dyspozycji Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki i poszczególnych ministrów określa się corocznie w budżecie centralnym.

§ 39. 1. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Centralną Radą Związków Zawodowych i zainteresowanymi ministrami ustala regulamin przyznawania i wypłacania nagród.

2. Właściwy minister może w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki wydać resortowy regulamin nagradzania, dostosowujący ogólne zasady do warunków działania podległych mu jednostek realizujących prace badawcze i wdrożeniowe, który przesyła do wiadomości Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, Ministrowi Finansów i Centralnej Radzie Związków Zawodowych.

Rozdział 7.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 40. 1. Środki funduszu postępu techniczno-ekonomicznego, utworzonego na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 października 1963 r. w sprawie funduszu postępu techniczno-ekonomicznego (Dz. U. z 1963 r. Nr 49, poz. 274, z 1964 r. Nr 34, poz. 216, z 1966 r. Nr 54, poz. 325 i z 1969 r. Nr 7, poz. 59), nie wykorzystane do dnia 31 grudnia 1970 r., stają się środkami funduszu postępu techniczno-ekonomicznego w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

2. W resortach, w których nie będzie tworzony fundusz postępu techniczno-ekonomicznego, a fundusz taki był utworzony, pozostałość środków tego funduszu zalicza się do środków funduszu prac badawczych.

3. Środki funduszu nowych uruchomień, utworzonego na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1966 r. w sprawie funduszu nowych uruchomień (Dz. U. z 1966 r. Nr 54, poz. 325 i z 1967 r. Nr 48, poz. 232), nie wykorzystane do dnia 31 grudnia 1970 r., stają się środkami

funduszu nowych uruchomień w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

§ 41. Zaleca się zarządom zainteresowanych centralnych związków spółdzielczych uregulowanie zasad finansowania prac związanych z rozwojem nauki i techniki na zasadach analogicznych jak w rozporządzeniu.

§ 42. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o ministrach i ministerstwach, oznacza to również kierowników urzędów centralnych i urzędy centralne, a ilekroć jest mowa o zjednoczeniach, oznacza to również jednostki równorzędne.

§ 43. Minister Finansów określi zasady opracowywania i wykonywania planów funduszu prac badawczych, funduszu postępu techniczno-ekonomicznego i funduszu nowych uruchomień oraz szczegółowe zasady przekazywania, wykorzystywania oraz rozliczania środków przekazywanych jednostkom koordynującym przez jednostki odpowiedzialne.

§ 44. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 października 1963 r. w sprawie funduszu postępu techniczno-ekonomicznego (Dz. U. z 1963 r. Nr 49, poz. 274, z 1964 r. Nr 34, poz. 216, z 1966 r. Nr 54, poz. 325 i z 1969 r. Nr 7, poz. 59),
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1966 r. w sprawie funduszu nowych uruchomień (Dz. U. z 1966 r. Nr 54, poz. 325 i z 1967 r. Nr 48, poz. 232),
- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 marca 1967 r. w sprawie gospodarki finansowej instytutów naukowo-badawczych (Dz. U. Nr 11, poz. 47).

§ 45. Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Przewodniczącemu Komitetu Nauki i Techniki, Ministrowi Finansów i innym zainteresowanym ministrom.

§ 46. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1971 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*